

Broddbehandling i höstvet

Peder Wærn, Jordbruksverkets Växtskyddscentral, Uppsala

Broddbehandling gav ett positivt utslag på skörderesultatet trots att endast små skador av utvintringsvampar kunde konstateras. Sportak var bättre än Topsin och dosen 1 l/ha var mest lönsam. Orsaken till merutbytet var sannolikt Sportaks positiva effekt på vetets bladfläcksjuka. Denna verkan bör betraktas som en bonuseffekt då höstbehandling i första hand är avsedd för att skydda bestånden från angrepp av utvintringsvampar. Det är nu många år sedan starka skador av utvintringsvampar förekommit. Orsaken är den långa följd av år vi haft med snöfattiga vintrar.

Syftet med försöken var framförallt att jämföra effekten av olika doser av Sportak på angrepp av utvintringsvampar. Jämförelse gjordes också med Topsin i en dos. Två försök lades ut i Sveas område på fält med höstvet som förfrukt och med mycket halmrester på markytan. Detta ger en ökad risk för angrepp av utvintringsvampar, som snömögel och stråknäckare, men även

för vetets bladfläcksjuka. Här finns alltså möjlighet att jämföra effekten på alla dessa sjukdomar. Det var andra året i rad som försöksserien fanns. Till skillnad från fjolårets försök, som även låg i ÖSF, jämfördes i år bara höstbehandlingar. Vid axgång gjordes en svampbehandling i två block med 0,3 l Comet+0,6 l Proline/ha i försöket på Brunnby och med 0,5 l Comet+0,5 l Tilt Top/ha i försöket på Sättra.

Svaga eller inga angrepp av utvintringsvampar

För andra året i rad så var angreppen av utvintringsvampar svaga eller obefintliga. Långa perioder utan snötäcke i både januari och februari missgynnade svamparna. I en del oplöjda fält med höstvet som förfrukt noterades en viss uttunning av bestånden, dels beroende på uppfrysning men också på en plantdöd orsakad av snömögelsvampen. I försöket på Sättra (tabell 6) visar broddbehandling med Sportak på små effekter på beståndet efter vintern, medan Topsin hade bättre verkan. Plantreduktionen beror sanno-

Tabell 6. Broddbehandling utan axgångsbehandling. Ett försök på Sättra, AB-län, Svea. 2005, L 11-1045

Behandling	Dos kg, l/ha	Tidpunkt	Kg/ha	Plantreduktion, %	Bladfl.bl 2 bek.effekt, %	Bek.kostnad kr/ha*
Obehandlat			4986	21		
Sportak	1,0	höst	+581	18	53	345
Sportak	0,75	höst	+343	17	33	289
Sportak	0,5	höst	+385	24	34	233
Topsin	0,3	höst	+461	9	14	254
LSD			222			
Bladflsj % bladyta bl 2, obeh					44,3	
Tidpunkt		9/12-04		11/4	DC 75, 11/7	

* Sprutning 120 kr/ha, Sportak 225 kr/l och Topsin 445 kr/kg

Tabell 7. Broddbehandling utan axgångsbehandling. Ett försök på Brunnby, U-län, Svea. 2005, L 11-1045

Behandling kg, l/ha	Dos	Tidpunkt	Kg/ha bek.effekt %	Stråknäckare %	Vissen bladyta bl 2, bek.effekt %	Bek.kostnad kr/ha*
Obehandlat			3920			
Sportak	1,0	höst	+530	53	28	345
Sportak	0,75	höst	+502	53	15	289
Sportak	0,5	höst	+317	22	5	233
Topsin	0,3	höst	+13	7	2	254
LSD			210			
Stråknäckarindex ob				8,1		
Vissen bladyta % bl 2, obeh					97	
Tidpunkt		17/11-04		DC 77, 7/7	DC 77, 7/7	

* Sprutning 120 kr/ha, Sportak 225 kr/l och Topsin 445 kr/kg

Tabell 8. Broddbehandling. Jämförelse mellan axgångsbehandling mot svamp och utan axgångsbehandling. Två försök i Svea. 2005, L11-1045

Behandling Dos	Tidpunkt	Utan axgångsbehandling		Med axgångsbehandling	
		Kg/ha	Rel tal	Kg/ha	Rel tal
Obehandlat		4453	100	5188	100
Sportak	1,0	+556	112	+217	104
Sportak	0,75	+423	109	+207	104
Sportak	0,5	+351	108	+201	104
Topsin	0,3	+237	105		
LSD		427		304	

likt på angrepp av snömögel och Topsin har alltså haft bättre effekt än Sportak. I försöket på Brunnby (tabell 7) fanns inga skillnader i beståndstäthet på våren.

Varierande angrepp av stråknäckare

Angreppen av stråknäckare var svaga inom Sveas område. I försöken var också förekomsten av stråknäckare liten och inga säkra behandlingseffekter fanns, dock fanns en tendens i Brunnbyförsöket att de två högre Sportakdoserna minskade stråknäckarangreppen. Topsin hade sämre verkan.

I FiV förekom en del starka sommarangrepp av stråknäckare, medan angreppen i allmänhet var svaga inom ÖSF. I de östra

delarna av Östergötland fanns dock fält med starka angrepp.

Effekt av broddbehandling på bladfläcksjuka

I båda försöken fanns starka angrepp av vetets bladfläcksjuka efter axgång. I Brunnbyförsöket skedde en omfattande nedvissning av bladverket under början av juli i samband med torkan. En bidragande orsak till nedvissningen var angrepp av bladfläcksjuka, men även att grödan var utsatt för angrepp av gulstrimsjuka. Det senare är en av förklaringarna till den låga skördenivån. Det fanns en tydlig effekt av höstens Sportakbehandling på hur omfattande den vissna bladytan var (tabell 7). Orsaken kan sannolikt härledas till

Sportaks verkan på bladfläcksjuka. Ju högre dos desto mindre vissen bladyta. Topsin hade ingen verkan. Situationen var likartad på Sättra, dvs man kunde se en tydlig effekt av höstens Sportakbehandling på förekomsten av bladfläcksjuka sommaren därpå. En

liter Sportak var bäst även här. Den högre dosen Sportak gav också i genomsnitt bäst skörderesultat. Av resultaten framgår också att axgångsbehandling givit drygt 700 kg merskörd och att broddbehandling givit ytterligare ca 200 kg (tabell 8).